

Okresné kolo Biologickej olympiády
Kategórie – E „Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti“ (62.ročník)
Školský rok 2019/2020
Písomný test – odbornosť geológia

1. Zakrúžkuj minerál, ktorý nepatrí do skupiny karbonátov.

- a) fluorit
- b) siderit
- c) dolomit

2. Napíš názov historicky najvýznamnejšieho ložiska ortuti na území Slovenska.

Názov ložiska je

3. Správne doplňte chýbajúce slovo vo vete:

Pyrit je rudný minerál, ktorý obsahuje prvok

4. Zakrúžkuj správnu odpoveď. Aký je chemický vzorec galenitu?

- a) ZnS
- b) PbS
- c) Cu_2SbS_3

5. Napiš názov rudy s chemickým vzorcom FeCO_3 a vymenuj dve najvýznamnejšie lokality výskytu na území Slovenska.

Názov rudy je

Názvy dvoch lokalít výskytu:

1. lokalita

2. lokalita

6. Zakrúžkuj správnu odpoveď. V ktorej z uvedených hornín sa vyskytujú acháty?

- a) porfýr
- b) melafýr
- c) glaukofán

7. Halit (kamenná soľ) je minerál, ktorý sa významne vyskytuje na východnom Slovensku pri Prešove. Doplň správne výrazy do viet.

Chemický vzorec halitu je

Halit kryštalizuje v kryštalografickej sústave.

8. Na lokalite Dubnícke bane bol v stredoveku vyŕažený najväčší exemplár minerálu, ktorý dostal pre nádhernú farebnosť názov Harlekýn. V súčasnosti je umiestnený v zbierkach Prírodovedného múzea vo Viedni. Napíš ako sa tento minerál správne nazýva?

9. Rudné minerály sú tie, ktoré obsahujú kovový prvok. Zakrúžkuj, ktoré dva z uvedených minerálov sú rudami železa.

- a) magnezit
- b) sadrovec
- c) cinabarit (rumelka)
- d) magnetit
- e) siderit
- f) galenit

10. Ako sa nazýva najvýznamnejšia lokalita ťažby zlata na Slovensku, významná už v stredoveku.

Názov lokality :

11. Juhovýchodne od obce Tuhár sa nachádza kameňolom, v ktorom sa ťaží tzv. tuhársky mramor. Tuhársky mramor je (vyznač správnu odpoveď):

- a) kryštallický pieskovec
- b) kryštallický vápenec
- c) kryštallický kremenec

12. Štiavnické a Kremnické vrchy vznikli v dôsledku vulkanickej činnosti. Zakrúžkuj, v ktorom období prebiehala táto vulkanická činnosť.

- a) prvohory
- b) druhohory
- c) treťohory

13. Dopln, pre aké geologické obdobie sú vedúcimi skamenelinami nasledovné fosílie:

Amonity –

Trilobity –

Numulity –

14. Vyrieš tajničku, v ktorej je ukrytý názov pórovitej horniny, vznikajúcej vyzrážaním kalcitu zo sladkovodných, niekedy termálnych prameňov. Napriek pórovitosti je vďaka pomerne ľahkému opracovaniu a veľmi atraktívnemu vzhľadu veľmi často používaná ako obkladový kameň na budovách:

A: Vody s teplotou vyššou ako 25 °C pri prameni sa označujú ako:

B: Významnou zložkou bázičných vyvretých hornín je minerál:

C: Tmavosivá až čierna hornina sopečného pôvodu:

D: Údolie vytvorené riekou označujeme ako údolie tvaru::

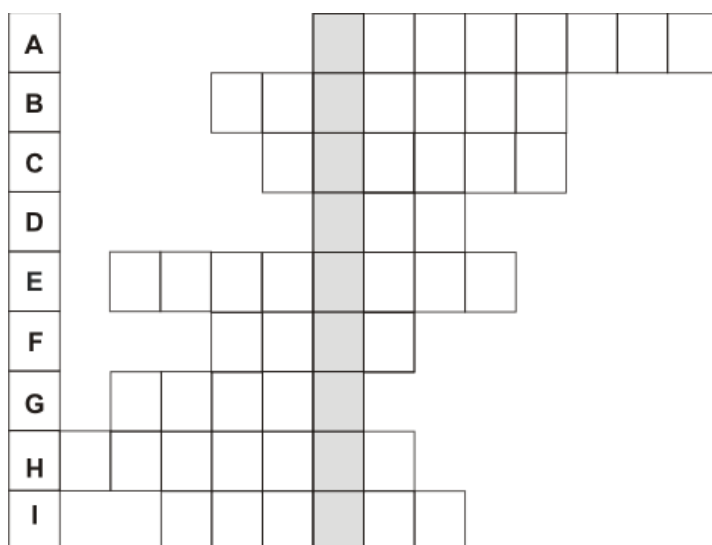
E: Minerál (uhličitan horečnatý), ktorý sa na Slovensku ťaží v okolí Hnúšte a Jelšavy v Slovenskom Rudohorí:

F: Žltý minerál, ktorý má veľké priemyselné využitie, využíva sa aj na výrobu zápaliek a výbušnín sa nazýva:

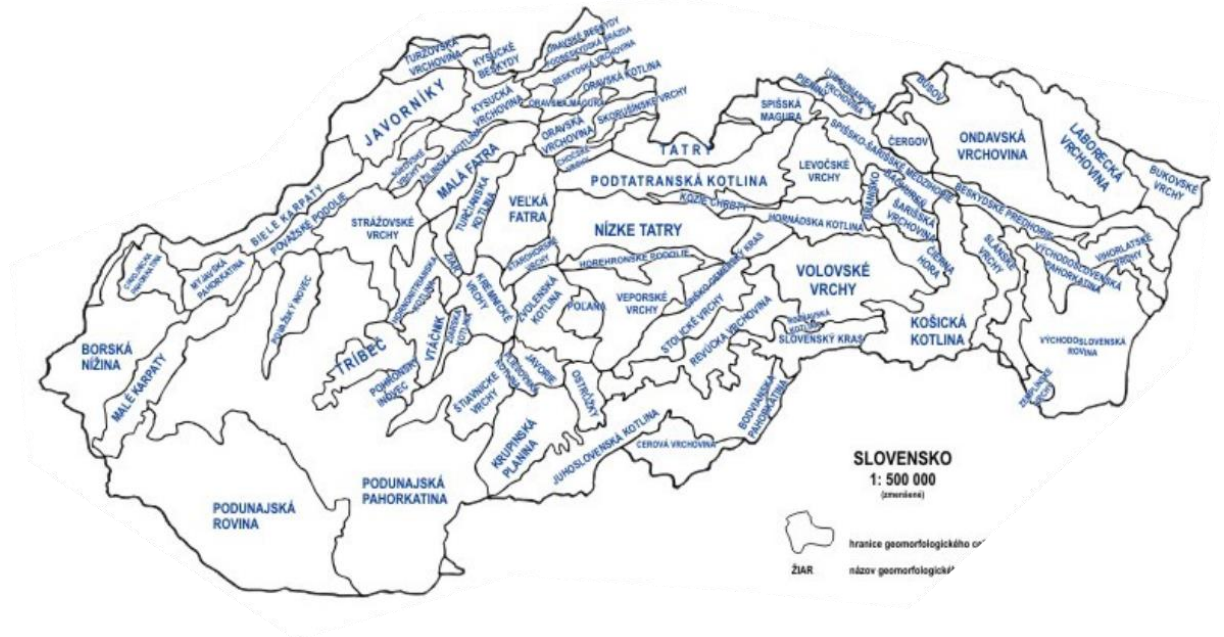
G: Kovovolesklý, žltý minerál rudných ložísk (FeS_2), niekedy prezývaný aj mačacie zlato, používa sa na výrobu kyseliny sírovej sa nazýva:

H: Drahokamová odroda kremeňa, kde prímes titánu spôsobuje ružové sfarbenie sa nazýva:

I: Minerál typický pre premenené a vulkanické horniny, typický hnedočerveným - červeným až fialovým sfarbením; niektoré jeho odrody (pyrop) patria medzi drahokamy nazývame:

15. Na mape Slovenska farebne vyznač geomorfologický celok, v ktorom sa nachádzajú hneď dve najvyššie hory Slovenska.

Autorky: doc. RNDr. Marianna Kováčová, PhD., doc. Mgr. Natália Hlavatá Hudáčková, PhD.

Recenzentka: Ing. Zuzana Krempaská

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2020